

Дослідження «Стан профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва»

(демоверсія аналітичної довідки)

На виконання наказу Департаменту освіти і науки, молоді та спорту виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 14.02.2014 р. № 85 Центром науково-освітніх інновацій та моніторингу 12 березня 2014 року проведено дослідження щодо вивчення стану профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Тема дослідження

Стан профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Об'єкт дослідження – профорієнтаційна робота у загальноосвітніх навчальних закладах.

Предмет дослідження – стан профорієнтаційної роботи у загальноосвітніх навчальних закладах.

Мета дослідження – вивчення стану профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах м. Києва.

Практичне значення дослідження полягає у тому, що узагальнення та аналіз отриманої інформації щодо стану профорієнтаційної роботи в 9-х класах загальноосвітніх навчальних закладів м. Києва, надасть керівникам навчальних закладів об'єктивні дані, які сприятимуть прийняттю ефективних управлінських рішень з питань організації профорієнтаційної роботи в учнівських колективах. Отримані дані допоможуть керівникам навчальних закладів, практичним психологам, соціальним педагогам, класним керівникам скорегувати та спланувати профорієнтаційні заходи таким чином, щоб допомогти учням свідомо обрати профіль навчання, визначитися з майбутньою професією.

Характеристика інструментарію моніторингового дослідження

Для досягнення мети дослідження розроблено дві цільові анкети: анкету для класного керівника, яка містить 10 питань; анкету для учня 9-го класу – 21 питання.

Метою анкет було одержання інформації про: стан матеріально-технічного і науково-методичного забезпечення профорієнтаційної роботи у ЗНЗ; чинники, що впливають на вибір профілю навчання учнями 9-х класів ЗНЗ м. Києва; профорієнтаційні заходи, що проводяться у ЗНЗ; рівень поінформованості учнів з питань професійного самовизначення; фактори, що сприяють ефективній організації допрофільної підготовки і профорієнтаційної роботи; проблемні питання, що виникають під час здійснення допрофільної підготовки і профорієнтаційної роботи; ставлення учнів 9-х класів до профільного навчання.

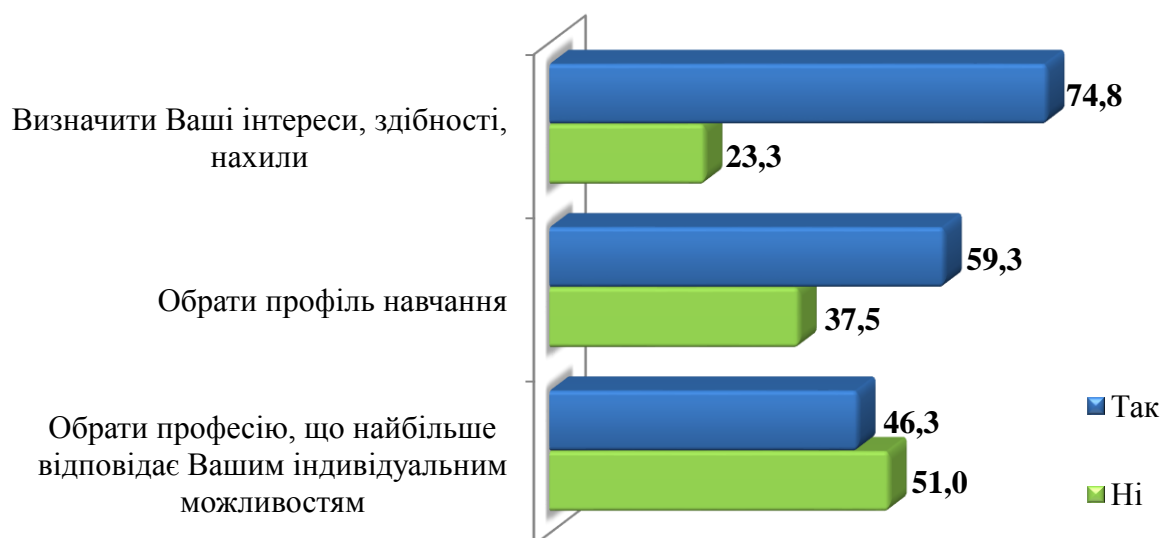
Загальна характеристика складу учасників дослідження

У дослідженні брали участь 3139 респондентів із 199 загальноосвітніх навчальних закладів (ЗНЗ) м. Києва, а саме: 195 класних керівників; 2944 учні.

Висновки за результатами дослідження

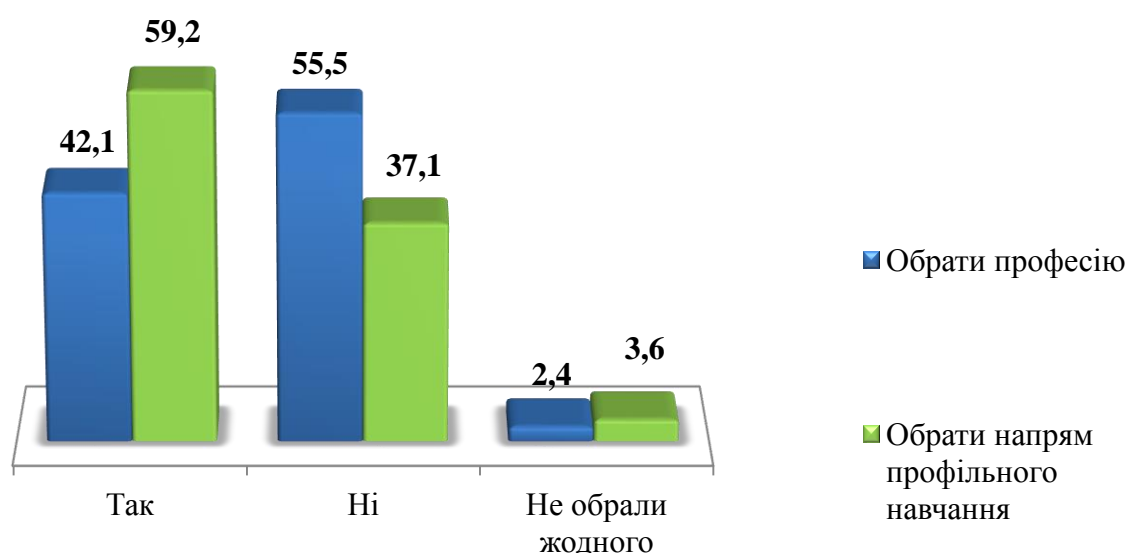
Результатом профорієнтаційної роботи у ЗНЗ є визначеність учнів з вибором профілю навчання та з майбутніми професійними планами. Більшості учнів 9-х класів у ЗНЗ допомогли визначити інтереси, здібності, нахили, половині – обрати профіль навчання та 46,3 % обрати професію (діаграми 1).

Діаграма 1. Розподіл відповідей учнів на запитання: «Чи допомогли Вам у школі?», (у відсотках)

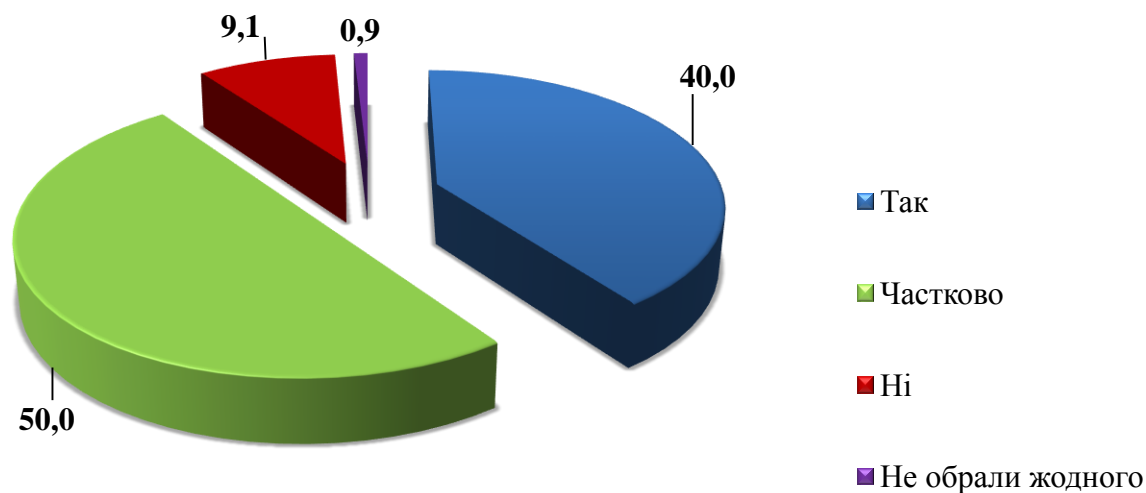
Однак реалізація одного із напрямів профорієнтаційної роботи, а саме: сприяння вибору учнями професії, виявилась не такою результативною, про що засвідчили результати на діаграмі 2. Половина учнів зауважила, що шкільні профорієнтаційні заходи не допомогли їм обрати професію.

Діаграма 2. Розподіл відповідей учнів на запитання: «Чи допомогли заходи з профорієнтації вирішити такі завдання?», (у відсотках)

За результатами дослідження, 40 % учнів 9-х класів визначилися з майбутнім професійним вибором, 50% – частково, 9,1 % не визначилися. На вибір професії дев'ятикласників найбільше вплинули батьки.

Діаграма 3. Розподіл відповідей учнів на запитання: «Чи визначилися Ви з вибором майбутньої професії?», (у відсотках)

Половина опитаних учнів намагається серйозно ставитися до професійного вибору: спілкуються з представниками обраної професії і набувають практичних навичок, що знадобляться в майбутній професії. У цілому дев'ятикласники не байдужі до власного професійного визначення і так чи інакше виявляють професійний інтерес. Учні 9-х класів м. Києва обізнані з питаннями щодо попиту на професії на ринку праці, а також із джерелами допомоги з питань працевлаштування.

Серед профорієнтаційних заходів у ЗНЗ частіше проводяться: профконсультації класного керівника, шкільного психолога, діагностика здібностей, нахилів учнів, екскурсії на виробництво, дні відкритих дверей у середніх навчальних закладах. У ЗНЗ м. Києва рідше практикується заходи: зустрічі з представниками різних професій та з працівниками центру зайнятості, обговорення питань розвитку професійно важливих якостей, умов отримання професії за кордоном (діаграма 4). Тільки 47,7 % педагогів обговорювали з учнями питання працевлаштування за трудовим

законодавством. Кожний десятий учень 9-х класів так і не отримав інформації профорієнтаційної спрямованості (діаграма 6).

Діаграма 4. Розподіл відповідей класних керівників на запитання: «Які профорієнтаційні заходи проводилися у ЗНЗ?», (у відсотках)

Відповідаючи на запитання: «У яких заходах з профорієнтації Ви брали участь у школі?», половина учнів зазначили, що брали участь у профконсультаціях психолога, класного керівника, екскурсіях на виробництво, діагностиці власних здібностей та нахилів (діаграма 5).

Діаграма 5. Розподіл відповідей учнів на запитання: «У яких заходах з профорієнтації Ви брали участь у школі?», (у відсотках)

Порівнюючи результати, що наведені на діаграмах 4 і 5, можна зробити висновок, що більшість вчителів видають бажане за дійсне: профорієнтаційні заходи, задекларовані вчителями, проводяться часто тільки на папері.

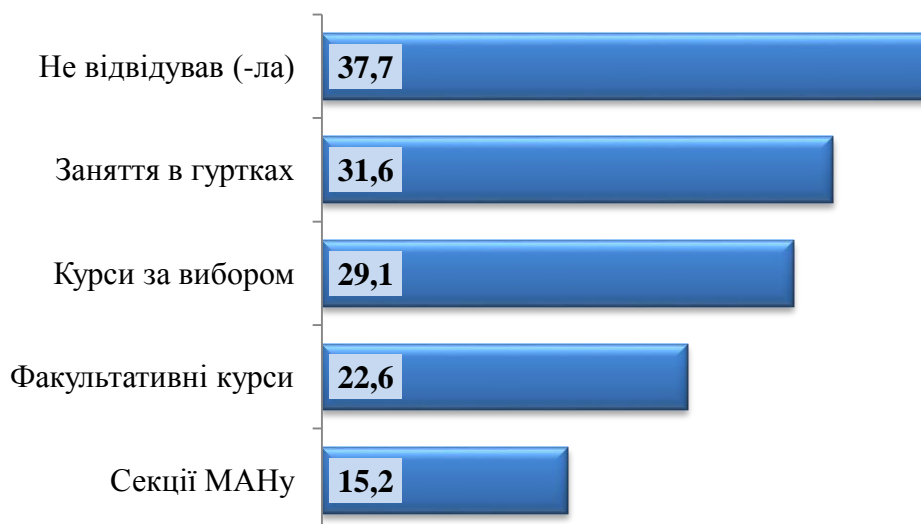
Діаграма 6. Розподіл відповідей респондентів на запитання: «Яку профорієнтаційну інформацію надавали учням?», (у відсотках)

Понад третина опитаних педагогів потребує методичної допомоги з питань організації допрофільної підготовки.

Учні основної школи не повною мірою залучені до форми організації допрофільної підготовки: тільки третина відвідує заняття у гуртках, курси за вибором. Поза увагою більшості школярів залишаються факультативи і секції МАНу (діаграма 7).

Діаграма 7. Розподіл відповідей учнів на запитання: «Чи вплинули на Ваш вибір напряму профільного навчання такі заходи?», (у відсотках)

Серед причин, що перешкоджають ефективній реалізації профільного навчання в ЗНЗ 12,3 % класних керівників виокремили недостатнє матеріально-технічне, навчально-методичне забезпечення (9,7 %), а 16% – незацікавленість учнів (діаграма 8). Такий стан речей вимагає проведення професійної діагностики учнів основної школи для з'ясування проблемних питань формування професійних планів школярів, покращення матеріального-технічного, навчально-методичного забезпечення, підвищення обізнаності учнів 9-х класів і їхніх батьків із завданнями і особливостями профільного навчання, а також підвищення фахового рівня педагогів з питань організації допрофільної підготовки у ЗНЗ м. Києва.

Діаграма 8. Розподіл відповідей класних керівників на запитання: «На Вашу думку, що перешкоджає ефективній реалізації профільного навчання у Вашому навчальному закладі?», (у відсотках)

